

Plan for selskaps- kontroll 2016-2019

Oppland fylkeskommune

Kontrollutvalget i Oppland fylkeskommune

Behandlet i kontrollutvalget 23.9.2016 sak 26/16

Vedtatt i fylkestinget 11.10.2016 sak 59/16

INNHold

1	Bakgrunn	2
1.1	Kontrollutvalgets virksomhetsplan / årsplan	2
1.2	Tidsperspektiv	2
2	Innhold i selskapskontrollen.....	2
2.1	Organiseringsmåter for fylkeskommunal virksomhet.....	3
3	Rapportering og oppfølging av selskapskontroll.....	4
4	Proessen for valg av tema.....	4
5	Kontrollutvalgets prioriteringer.....	4
6	Vedlegg 1 - Kort beskrivelse av de prioriterte tema/selskap	6
6.1	Attføringsbedriftene.....	6
6.2	Energiråd Innlandet as.....	8
6.3	Kompetanse, Universitet og Forskningsfondet i Oppland	9
6.4	Vegfinans AS.....	9
6.5	Overordnet eierskapskontroll	9
7	Vedlegg 2 - Oversikt over Oppland fylkeskommunes eierandeler	11

1 BAKGRUNN

I kommunal og fylkeskommunal sektor har det blitt mer vanlig å organisere deler av virksomheten i utskilte foretak, interkommunale samarbeid, interkommunale selskaper, aksjeselskaper o.l., herav ofte i form av egne rettssubjekter utenfor kommunelovens rammer. Denne utviklingen har ført til en mer kompleks og fragmentert organisering av den fylkeskommunale virksomheten. Dette kan gi utfordringer i forhold til styring for fylkestinget. Selv om fylkeskommunen organiserer deler av virksomheten i selskapsform, innebærer ikke dette at fylkeskommunens kontroll med virksomheten skal bli svekket.

Valg av organisasjonsform legger rammene for fylkestingets styringsmuligheter overfor fristilte selskaper, ettersom disse har egne selskapsorganer og er regulert av særskilt lovgivning, som bl.a. fastsetter forholdet mellom eierne (fylkeskommunen) og selskapsorganene. Dette kan innebære utfordringer når det gjelder demokratisk, folkevalgt styring og kontroll av virksomheten. Eierstyring og selskapskontroll er fylkestingets verktøy for å møte disse utfordringene.

Fylkestinget har ansvar for å føre tilsyn med hele sin virksomhet, dermed også de selskapene fylkeskommunen har eierinteresser i. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 13 sier følgende:

"Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden."

1.1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHETSPLAN / ÅRSPLAN

Kontrollutvalget har utarbeidet en plan for kontroll- og tilsynsvirksomheten i valgperioden; kontrollutvalgets årsplan. Planen er oversendt fylkestinget og referert der. Årsplanen omtaler kontrollutvalgets oppgaver. Plan for selskapskontroll er en tiltaksplan i forhold til kontrollutvalgets årsplan.

1.2 TIDSPERSPEKTIV

Forskriftenes minimumskrav er at planen for gjennomføring av selskapskontroll utarbeides minimum en gang i løpet av valgperioden. Kontrollutvalget legger her fram en plan for hele 4-årsperioden, men vil ved behov evaluere planen og dermed vurdere å legge fram nye prioriteringer for fylkestinget i den forbindelse.

2 INNHOLD I SELSKAPSKONTROLLEN

Selskapskontrollen omfatter både heleide og deleide selskaper, herunder også selskaper med private eiere. På grunn av at innsynsretten etter kommuneloven § 80 er begrenset til heleide kommunale selskaper, vil det imidlertid være forskjeller mht. hvordan selskapskontrollen kan utføres i heleide

kontra deleide selskaper. Ved en eventuell kontroll i deleide selskaper etter kommuneloven § 77 nr. 5, vil kontrollen være mer begrenset, ettersom hjemmelen for å kreve opplysninger og dokumenter fra selskapet ligger i kommuneloven § 80. Overfor disse selskapene vil fylkeskommunen stå i samme posisjon som en hvilken som helst annen eier når det gjelder mulighetene til å føre kontroll med sine eierinteresser.

Forskrift om kontrollutvalget § 14 sier følgende om selskapskontrollens innhold:

"Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3."

I merknadene til kontrollutvalgfskriften § 14 om selskapskontrollens innhold skrives det bl.a. at *"behovet for å gjennomføre selskapskontroll vil normalt være større der selskapet er tillagt et samfunnsmessig ansvar i tillegg til ren forretningsmessig virksomhet."*

Ifølge § 14 i forskrift om kontrollutvalg, kan selskapskontroll deles inn i en obligatorisk og en frivillig del. Kontrollutvalget **skal** påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskapene som er omfattet av slik kontroll. Formålet med den obligatoriske eierskapskontrollen er å kontrollere om den som utøver fylkeskommunens eierinteresser i selskaper, gjør dette i samsvar med fylkestingets vedtak og forutsetninger. En selskapskontroll kan også omfatte forvaltningsrevisjon. En forvaltningsrevisjon omfatter systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (jf. forskrift om revisjon § 7 første ledd).

Tabellen under er hentet fra boka "Tilsyn og revisjon i kommunal sektor" (2015) og viser selskapskontrollens omfang og innhold:

Selskapskontroll Kommuneloven §§ 77 nr. 5 (hjemmel) og 80 (innsynsrett) Forskrift om kontrollutvalg - kap. 6	
Eierskapskontroll Obligatorisk	Forvaltningsrevisjon Frivillig
Utfører: Sekretariatet, revisjonen eller andre	Utfører: Kvalifisert og uavhengig revisor
Omfatter kommunalt eierskap i: IKS'er, aksjeselskaper og interkommunalt samarbeid som er egne rettssubjekter, MEN innsynsretten i § 80 kan kun benyttes overfor selskaper som fullt ut - direkte eller indirekte - er eid av kommuner/fylkeskommuner	

2.1 ORGANISERINGSMÅTER FOR FYLKESKOMMUNAL VIRKSOMHET

Som nevnt innledningsvis er noe av bakgrunnen for at kontrollutvalgene skal gjennomføre selskapskontroll at det har blitt stadig mer vanlig for kommuner og fylkeskommuner å organisere deler av sin virksomhet i mer fristilte organisasjonsmodeller som selskaper, stiftelser og ulike typer kommunale samarbeid. Det finnes mange juridiske organiseringsformer for fylkeskommunal virksomhet.

Det har også blitt mer vanlig at kommuner og fylkeskommuner har andeler i selskap sammen med private eiere. Dette kan by på utfordringer ettersom private eiere som hovedregel vil ha økonomisk utbytte som hovedmål for sitt eierskap. En fylkeskommune vil som regel ha helt andre mål i tillegg. Private eiere fører også til at fylkeskommunens innsynsrett i selskapet begrenses.

Andre typer av organisasjonsformer har egne selskapsorganer og/eller er regulert av særskilt lovgivning. Valg av organisasjonsform vil derfor legge rammer for fylkeskommunens styringsmulighet. Ved utskilling av virksomhet i selvstendige selskap/stiftelser/samarbeid fjerner man seg fra tradisjonell forvaltningsstyring til eierstyring. Eksempler på måter å organisere fylkeskommunal virksomhet er interkommunalt/interfylkeskommunalt samarbeid, vertskommunesamarbeid, kommunalt/fylkeskommunalt foretak (KF/FKF), interkommunalt selskap (IKS), aksjeselskap (AS), selskap med begrenset ansvar (BA) og stiftelser.

3 RAPPORTERING OG OPPFØLGING AV SELSKAPSKONTROLL

Revisjonsforskriften slår fast at revisor skal rapportere fortløpende til kontrollutvalget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller. Det er fylkestinget som fastsetter hvordan kontrollutvalgets rapporter skal følges opp. Kontrollutvalget skal rapportere til fylkestinget hvordan fylkestingets vedtak og merknader er blitt fulgt opp. I tillegg skal det rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Dette gjøres vanligvis i kontrollutvalgets årsmelding. Øvrige undersøkelser og orientering gitt til utvalget som ikke videresendes fylkestinget løpende vil også bli omtalt i kontrollutvalgets årsrapport, som sendes fylkestinget til orientering.

4 PROSESSEN FOR VALG AV TEMA

Tidligere har det ikke vært et krav om å gjennomføre en overordnet analyse knyttet til plan for selskapskontroll, forskriftsendringen trådte i kraft fra 1.1.2013.

Arbeidet med overordnet analyse har vært utført i forkant av denne planen, og ble behandlet i kontrollutvalgets møte i juni 2016. Det er viktig å presisere at analysen er holdt på et overordnet nivå nettopp for å begrense den til signaler og indikasjoner som skal være tilstrekkelig til å fatte beslutning om hvilke selskap som bør inn i plan for selskapskontroll. Senere i prosessen vil kontrollutvalget som oftest i forkant av en selskapskontroll bestille en forundersøkelse som nærmere kan beskrive status og gi forslag til formål og problemstillinger som skal kontrolleres. Den overordnede analysen baserte seg i stor grad på en gjennomgang av Eiermeldinger, fylkestingsvedtak, dialogmøte med fylkesrådmann og fylkesordfører og nylig behandlet revisjonsrapport om overordnet eierskap.

5 KONTROLLUTVALGETS PRIORITERINGER

Omfanget av selskapskontroll er avhengig av identifisert behov og de ressurser som stilles til rådighet for oppgaven. De gjennomførte analysene er ikke uttømmende og vil ikke kunne ta hensyn til alle forhold. De må ses på som et verktøy til å foreta en prioritering av de områder eller selskap som vil kunne være aktuelle for selskapskontroll.

De totale budsjettmidler til bruk for revisjon bevilges av fylkestinget. En del av disse midlene brukes til selskapskontroll og rammen for budsjettåret 2016 er i oppdragsavtalen med Innlandet Revisjon IKS satt til 400 timer.

Hvor mange undersøkelser som kan gjennomføres innenfor rammen vil være avhengig av omfang og innhold i de enkelte prosjekt.

Kontrollutvalget prioriterer 5 tema/selskap som aktuelle for gjennomføring av selskapskontroll i perioden. Disse gis en kort beskrivelse i vedlegget til denne planen. Det anbefales at kontrollutvalget evaluerer planen etter 2 år. I den siste perioden, kan det være aktuelt å foreta en eierskapskontroll omkring overordnet eierskap igjen for å se om anbefalinger er fulgt og for en vurdering av noen konkrete og viktige selskap for fylkeskommunen.

For de prioriterte tema/selskap er det nødvendig med en foranalyse før endelig formål og problemstillinger bestemmes. Derfor må titler og beskrivelsene nedenfor betraktes som foreløpige. For flere av selskapene anbefales det å vente litt med bestilling, grunnet endrete forutsetninger og at fylkeskommunen selv skal gjøre vurderinger i neste eiermelding som skal behandles i fylkestinget i desember. Det antas allikevel at man i løpet av 2017 kan gjøre en bestilling på et av selskapene.

Kontrollutvalget vil anbefale fylkestinget å slutte seg til utvalgets forslag til:

Prioriterte tema for selskapskontroll i planperioden 2016-2019:

1. *Attføringsbedriftene TOPRO AS, LIPRO AS, Hadelandsprodukter AS, Giax AS og Valdres kompetansevekst SA.*
2. *Energiråd Innlandet AS*
3. *KUF-fondet*
4. *Vegfinans AS*
5. *Overordnet eierskapskontroll*

6 VEDLEGG 1 - KORT BESKRIVELSE AV DE PRIORITERTE TEMA/SELSKAP

6.1 ATTFØRINGSBEDRIFTENE

Fra 1.1.2016 trådte "Forskrift om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften)" i kraft. Denne vil kunne påvirke hvordan arbeidsmarkedsbedrifter organiseres. Tiltaksforskriften § 1-6, 2. ledd bokstav c sier følgende: *"En virksomhet som er arrangør av flere arbeidsmarkedstiltak, eller driver ordinær forretningsdrift, må dokumentere at subsidiering ikke forekommer på tvers av de enkelte tiltakene eller fra tiltaket til annen virksomhet som for eksempel forretningsdrift"*.

På bakgrunn av dette sier eiermeldingen for 2015 at det skal tas initiativ til felles eiermøte med attføringsbedriftene med utgangspunkt i denne eventuelle endrede rammebetingelsen som følge av ny stortingsmelding/forskriftsendring. Et av hovedtiltakene i stortingsmeldingen er at tiltakene for de med behov skal anskaffes gjennom ordinære anbudsrunder. I eiermeldingen 2015 står følgende:

"Fram til nå har attføringsbedriftene våre hatt forhåndsgodkjente plasser som de har fått tildelt av NAV. Nå vil NAV kjøpe de fleste arbeidsrettede tiltak gjennom anbud. Attføringsbedriftene våre må konkurrere med hverandre og med private bedrifter om oppdrag fra NAV."

Høsten 2015 har NAV lagt ut flere kontrakter på anbud. Kontraktene vil bli avgjort i løpet av høsten og bedriftene melder om stor spenning da avgjørelsen vil få konsekvenser for virksomhetene. Eierskapsutvalget vil følge utviklingen med tanke på konsekvenser for attføringsbedriftene framover. Hvis det går mot en situasjon hvor NAV kjøper de fleste tjenestene på anbud bør Oppland fylkeskommune se nærmere på om grunnlaget for eierengasjementet i attføringsbedriftene fremdeles er tilstede".

På bakgrunn av dette bestilte kontrollutvalget en foranalyse om eierskapskontroll i attføringsbedriftene som fylkeskommunen er medeiere i. Fylkeskommunen har ikke satt målsetninger for fylkeskommunens eierskap i attføringsbedriftene, det kan ikke tas utbytte av selskapene og de ligger ikke innenfor kjerneområdet til fylkeskommunen. Fylkeskommunen har for øvrig vært med siden oppstart av selskapene, da det er ansett som en viktig oppgave for samfunnet. Foranalysen av Innlandet Revisjon IKS, viser at det er aktuelt for den kommende perioden å se på attføringsbedriftene. Men på bakgrunn av at det er nylig innført forskriftendringer og at fylkestinget har vedtatt en oppfølging i desember, anbefaler revisor å vente inntil 2 år. I en selskapskontroll vil det bli tatt et generelt utgangspunkt *"om fylkeskommunens eierinteresser utøves i samsvar med fylkestingets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?"*. Mer spesifikke problemstillinger opp mot attføringsbedriftene kan være om fylkeskommunen har:

- utarbeidet klare forventinger og mål til styre og selskap?
- etablert rutiner for innhenting og vurdering av informasjon om selskapet?
- fulgt opp fylkestingets vedtak om oppfølging av endringer i attføringsbedriftenes rammevilkår.

Under følger en kort beskrivelse av de ulike attføringsbedriftene. For mer detaljert informasjon vises det til eiermeldingen 2015.

TOPRO AS

Fylkeskommunen eier kun 17,33 % av selskapet og er således ikke en veldig stor eier. De resterende eierne er kommuner i Gjøvik/Land og noen private medeiere. Da selskapet er en attføringsbedrift vurderes det som en samfunnsmessig viktig oppgave for fylkeskommunen og tas allikevel med i en vurdering. OFK har hatt aksjer siden 1966. Bakgrunnen for eierskapet er at

arbeidsmarkedsbedriftene blir sett på som et positivt ledd i arbeidet for de funksjonshemmede og et viktig ledd i attføringsarbeidet. TOPRO AS har opprettet to datterselskaper som de eier 100%. Dette er Topro Kompetanse AS som skal videreføre arbeidet som "tradisjonell" attføringsbedrift og Topro Industri AS som skal arbeide med den kommersielle delen av selskapet - produksjon og salg. I forhold til OFKs eierinteresse skriver eierskapsutvalget i Eiermeldingen 2015 at hovedinteressen som eier ligger i attføringsvirksomheten. OFK skal vanligvis ikke være eier av rene kommersielle industriselskaper. Dette vil det gjøres en vurdering av når en pågående utredning om skattemessige forhold og verdisetting av selskapene og eiendelene er klar. Selskapets formål er å eie og drive arbeidsmarkedsbedrifter. Ved produksjon, servicenæring og annen virksomhet å avklare og kvalifisere yrkeshemmede med sikte på formidling til ordinært arbeidsliv eller utdanning. Bedriften kan også gi tilbud om varig sysselsetting. Bedriften produserer utstyr for bevegelseshemmede og er underleverandør innen mekanisk- og elektronikk bransjen.

Økonomi for TOPRO Konsern: (2013-tallene i parentes)

Omsetningen for konsernet i 2013 var ca 312 mill kroner(283) og driftsresultat 8,7 mill kroner (7,8).

Egenkapitalen var 98,4 mill kroner(95) av totalkapitalen på 187,6 mill kroner(173,9).

LIPRO AS

Fylkeskommunen eier 26,6 % av selskapet og er således ikke en veldig stor eier. Det er to andre store eiere og det er Lillehammer og Gausdal kommuner. Da selskapet er en attføringsbedrift vurderes det som en samfunnsmessig viktig oppgave for fylkeskommunen og tas allikevel med i en vurdering. OFK har hatt aksjer siden 1963. Bakgrunnen for eierskapet er at arbeidsmarkedsbedriftene blir sett på som et positivt ledd i arbeidet for de funksjonshemmede og et viktig ledd i attføringsarbeidet. Lillehammer Produkter AS har til formål å drive fabrikkasjon, omsetning og annen virksomhet som kan øke mulighetene for sysselsetting av yrkeshemmede og mindre arbeidsføre. Bedriften produserer beskyttelsesbekledning.

Økonomi: (2013-tallene i parentes)

Omsetningen i 2014 var ca 21,9 mill kroner(20,8) og driftsresultat ble 0,9 mill kr(1,1).

Egenkapitalen var 11,6 mill kroner(10,7) av en totalkapital på 18,7 mill kroner(18,7).

Hadelandsprodukter AS

Fylkeskommunen eier kun 20,9 % av selskapet og er således ikke en veldig stor eier. Andre eiere er primært kommuner i Hadelandsregionen, og noen små private medeiere. Da selskapet er en attføringsbedrift vurderes det som en samfunnsmessig viktig oppgave for fylkeskommunen og tas allikevel med i en vurdering. OFK har hatt aksjer siden 1972. Bakgrunnen for eierskapet er at arbeidsmarkedsbedriftene blir sett på som et positivt ledd i arbeidet for de funksjonshemmede og et viktig ledd i attføringsarbeidet. Selskapets primære formål er yrkesmessig attføring og utvikling, produksjon og markedsføring av elektronisk utstyr, samt annen virksomhet som er forenlig med dette. Selskapet har eierandeler i to andre selskaper; Lean Lab Norge AS (15,9%) og Hadelandshagen AS (15,8%).

Økonomi: (2013-tallene i parentes)

Bedriften hadde i 2014 en omsetning på 448,7 mill kroner(524,3) og et negativt driftsresultat på 38,1 mill kroner (minus 39). Bedriften hadde en egenkapital på 227 mill kroner(271) av en totalkapital på 336 mill kroner(390).

Giax As

Fylkeskommunen eier kun 24,19 % av selskapet og er således ikke en veldig stor eier. De andre eierne er stort sett kommuner i Midt- og Nord-Gudbrandsdal samt noen små private medeiere. Da selskapet er en attføringsbedrift vurderes det som en samfunnsmessig viktig oppgave for fylkeskommunen og tas derfor med i en vurdering. Giax AS har også slitt en del økonomisk, noe som har ført til den del presseoppslag og mer involvering fra eierne.

Giax ble stiftet i 1970 med formål "*å drive attføring av yrkeshemmede arbeidstakere gjennom arbeidstrening og kvalifisering med sikte på formidling til arbeid eller utdanning. Kvalifiseringen skal skje i reelle bedriftsmiljøer*". Det er fattet vedtak om at selskapet skal styres av 7 medlemmer og 6 varamedlemmer. De andre eierne er i all hovedsak kommuner, men også noen private. Giax er en bedrift som leverer tjenester både til NAV, samt selger varer som blir produsert i bedriften. Alle deler av bedriften er samlet i ett og samme selskap.

Økonomi: (2013-tallene i parentes)

Selskapet hadde i 2014 en omsetning på ca 40 mill kroner(41,4) og et driftsresultat på 0,8 mill kroner (minus 3,5). Sum egenkapital var ca 14,9mill kroner(14,5) av totalkapitalen på ca 27,8 mill kroner (29,9).

Valdres kompetansevekst As

Fylkeskommunen eier 28,5 % av selskapet og er således ikke en veldig stor eier. Resten av selskapet eies av kommuner i Valdres. Da selskapet er en attføringsbedrift vurderes det som en samfunnsmessig viktig oppgave for fylkeskommunen og tas allikevel med i en vurdering. Selskapets formål er å tilrettelegge for deltakelse i arbeidsmarkedet for yrkeshemmede, langtidsledige, personer med innvandrerbakgrunn og andre med bistandsbehov, samt virksomhet som står i forbindelse med dette. For oppdragsgivere leveres tjenester som yrkesavklaring, kvalifisering og kompetanseheving.

Økonomi: (2013-tall i parentes)

Selskapet hadde i 2014 en omsetning på 6,4 mill kr (5,5) og et driftsresultat på 0,6 mill kr. (-0,14) Egenkapitalen var ved årsskifte 5 mill kr(4,4) og totalkapitalen kr 5,7 mill kr(5)

6.2 ENERGIRÅD INNLANDET AS

Energiråd Innlandet AS

Selskapet er eid av OFK, HFK og Eidsiva Energi. Da både HFK og OFK er eiere av Eidsiva Energi AS via sine fylkeskraftselskaper, er selskapet eid av de to fylkeskommunene. I følge Eiermeldingen 2015 er fylkeskommunens bakgrunn for eierinteressen vedtaksfestet i fylkestingssak 31/08, samt fylkesutvalgssak 2/09. Der framgår det at HFK og OFK søkte i august 2007 i samarbeid med Eidsiva Energi AS, EUs Intelligent Energy Program i Brussel om EUR 250.000 til gjennomføring av et 3 ½-årig prosjekt for å kunne etablere et regionalt energirådgivningskontor for Innlandet. Søknaden ble innvilget i mars 2008. Fra og med 2012 finansierer de tre eierne driften i sin helhet. Det er inngått en avtale med de tre eierne om dette fram til 2017.

Selskapets formål er å fremme en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon i innlandet, i tråd med europeiske, nasjonale og regionale klimamål. Selskapet skal tilby rådgivningstjenester til offentlig og privat sektor og husholdninger. Selskapet skal også gjennomføre holdningsendrende kampanjer i regionen.

Sett i tråd med det grønne skiftet og fokus på klima og miljø, vurderes dette eierskapet som viktig for fylkeskommunen. I forbindelse med behandlingen av Eiermelding 2015 ble det for øvrig fattet vedtak om at fylkeskommunen skal ta initiativ til drøftinger med øvrige eiere om eventuell framtidig finansiering og eierskap fra 2017 etter at forpliktelsen er opphørt. Med bakgrunn i

selskapets rolle i forhold til klima og miljø, bør en selskapskontroll vurderes noe senere i kontrollutvalgets periode.

6.3 KOMPETANSE, UNIVERSITET OG FORSKNINGSFONDET I OPPLAND

KUF-fondet

Fylkeskommunen eier 52,5 % av selskapet sammen med andre kommuner i Oppland. Bakgrunnen for eierinteressen ligger i et mål om å etablere og sikre gode og solide utdannings- og kompetansemiljøer som grunnlag for regional utvikling i Innlandet. Selskapets formål er å bidra til kompetanseheving for sikring og utvikling av trygge og gode bo- og arbeidsplasser i Oppland, herunder bidra til å styrke høgskolene i Oppland sin posisjon for å kvalifisere seg til universitetsstatus.

Det skal vektlegges samarbeid mellom høyskolene i Oppland og/eller med andre betydelige sentrale eller regionale aktører for å:

1. *Etablere og/eller videreutvikle doktorgradsutdanninger i Oppland*
2. *Videreutvikle mastergradsutdanninger*
3. *Etablere og kvalifisere seg til nasjonalt og internasjonalt ledende forsknings- og kompetansemiljøer*
4. *Satsingene må ha en klar strategi for å være selvgående eller ha tilgang på andre finansieringskilder etter fondets engasjement*

Fondet er inne i sitt første driftsår, og det er tildelt midler fra fondets kapital til styrking av 3 PhD-utdanninger i Oppland, samt et samarbeidsprosjekt om informasjonssikkerhet. Det vurderes som for tidlig å se nærmere på selskapet allerede nå. Det er forøvrig viktige områder i forhold til vedtatte politiske mål i OFK.

6.4 VEGFINANS AS

Vegfinans AS

Fylkeskommunen eier 16,7% av dette selskapet som ble etablert i 2001. Det vurderes som viktig og tas med da det tidligere har vært prioritert for selskapskontroll. Oppland fylkeskommune eier selskapet sammen med Akershus, Hedmark, Buskerud, Telemark og Vestfold fylkeskommuner med like andeler. Det er vedtaksfestet at selskapets styre skal ha 6-8 medlemmer, hvor eierne av Vegfinans AS oppnevner ett styremedlem hver. For Oppland fylkeskommune sin del sitter Anne Marie Sveipe, som er ansatt som rådgiver innen næringsutvikling.

Det er for øvrig nylig vedtatt omorganisering av selskapet til Region Øst bompengeselskap, og det vurderes som for tidlig å se på selskapet midt i omorganiseringen. Denne omorganiseringen var ikke klar når Eiermelding 2015 ble vedtatt. I behandlingen av Eiermeldingen 2015 ble det for øvrig vedtatt at det skulle følges opp arbeidet med en organisasjonsmessig endring av Vegfinans AS. I det nye selskapet er Østfold fylkeskommune også med.

Selskapets formål er å oppnå en mest mulig hensiktsmessig og rasjonell gjennomføring av aksjonærenes offentlige bomvegprosjekter, på en måte som ivaretar en mest mulig kostnadseffektiv utbygging og finansiering av det offentlige vegnettet. Det har vært noe oppmerksomhet rundt selskapet knyttet til hvor stor andel av bompengene som går med til administrasjon og drift. For konsernet utgjorde de totale driftskostnadene 9,7% av driftsinntektene. Den nye organiseringen har som mål å være mer effektiv, og eierskapsutvalget har vurdert at den nye organiseringen er god.

6.5 OVERORDNET EIERSKAPSKONTROLL

Overordnet eierskap

Oppland fylkeskommune har innført årlige eierskapsmeldinger, og dette er ses på som et godt verktøy. I løpet av en valgperiode kan det allikevel være lurt å ha en overordnet vurdering av hvordan fylkeskommunen utøver sitt eierskap. Det skjer endringer i organisasjonen som kan føre til endret risikobilde, både i forhold til hvilke selskap som ses på som de viktigste for fylkeskommunen og for eksempel nye ansatte og nye politikere med annen kompetanse og annet fokus. I en sak om overordnet eierskap er det naturlig å se på hvordan fylkeskommunen følger opp krav som fylkeskommunen selv har stilt et godt eierskap, herunder vedtak gjort av Fylkestinget knyttet til eierskapsutøvelsen. Det anbefales også å se på fylkeskommunens praksis sett opp mot anerkjente prinsipper for fylkeskommunalt eierskap.

Aktuelle problemstillinger kan være:

1. Hvordan følger fylkeskommunen opp egne krav til et godt eierskap i den første eierskapsmeldingen?
2. På hvilken måte blir Fylkestingets vedtak om eierskap fulgt opp?
3. Er fylkeskommunens praksis rundt eierskap i henhold til anerkjente prinsipper på området?
4. Hvordan har Oppland Fylkeskommune fulgt opp anbefalingene gitt i tidligere forvaltningsrevisjonsrapporter om eierskap?

7 VEDLEGG 2 - OVERSIKT OVER OPPLAND FYLKESKOMMUNES EIERANDELER

Fylkeskommunen har 2 heleide og 20 deleide aksjeselskaper det skal føres kontroll med, slik tabellen under viser.

Selskapets navn	Eierandel	Andre typer eiere	Bokført verdi pr. 31.12.2015
Oppland fylkeskraft AS	100 %	Ingen	655 808 724
Kirkegaten 74 AS	100 %	Ingen	48 835 560
Kompetanse-, universitets og forskningsfondet i Oppland AS	52,54 %	Kommuner	26 128 000
Teater Innlandet AS	50 %	Hedmark fylkeskommune	500 000
Film 3 AS	45,7 %	Kommuner og Hedmark fylkeskommune	1 604 400
Klimapark 2469 AS	34 %	Lom kommune og stiftelse	170 000
Fagernes skysstasjon AS	33,33 %	Kommuner og privat	100 000
Energiråd Innlandet AS	33 %	Kommuner og fylkeskommuner	33 000
Komm-In AS	31,75 %	Private	10 000 000
Valdres kompetansevekst AS	28,5 %	Kommuner	1 145 700
LIPRO AS	26,6 %	Kommuner og privat	1
Otta skysstasjon AS	25 %	Kommuner og privat	50 000
Gudbrandsdal industrier AS	24,19 %	Kommuner og privat	3 286 000
Hadelandsprodukter AS	20,9 %	Kommuner og privat	1
Hafjell-Kvitfjell Alpin AS	20,6 %	Kommuner, stiftelser og private	1
Østnorsk Filmsenter AS	20 %	Kommuner og Hedmark fylkeskommune	25 000
Østlandsforskning AS	19,05 %	Fylkeskommuner, stiftelser og private	2 000 000
TOPRO AS	17,33 %	Kommuner og privat	1
Vegfinans AS	16,67 %	Fylkeskommuner	700 000
Interoperabilitetstjenester AS	1,67 %	Fylkeskommuner og private	216 660
Oplandske dampskibsselskap AS	1,4 %		1
Lean Lab Norge AS	0,14 %	Kommuner og privat	200 000

Fylkeskommunen har også følgende eierandeler

- Et interkommunalt selskap: Innlandet revisjon IKS med en eierandel på 19,51 %
- Et foretak: Innovasjon Norge med en eierandel på 2,58 %
- Et andelslag: Biblioteksentralen med 30 andeler